USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **D. L. A. A.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2021, č. j. OAM-976/ZA-ZA14-K11-PD2-2015, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 11. 2021, č. j. 13 Az 8/2021-37,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyni byla rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 5. 2016, č. j. OAM-976/ZA-ZA14-K08-2015, udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 9. 2018, č. j. OAM-976/ZA-ZA14-K02-PD1-1015, byla doba trvání doplňkové ochrany žalobkyni prodloužena. Žalobkyně dne 20. 8. 2020 požádala o prodloužení doplňkové ochrany. Žalobkyně uvedla, že mezinárodní ochrana jí byla udělena z důvodu války a špatné bezpečnostní situace v zemi, neboť zde probíhaly konflikty mezi sunnity a šíity. Ze strany ozbrojených skupin byla nucena opustit čtvrť v Bagdádu. Měla také problémy proto, že nenosila hidžáb. Možnost přesídlení považovala za velice složitou, neboť s ní v domácnosti není žádný muž.

[2] Rozhodnutím označeným v záhlaví žalovaný neprodloužil žalobkyni doplňkovou ochranu podle § 53a odst. 4 zákona o azylu. Žalobkyně napadla toto rozhodnutí žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který v záhlaví citovaným rozsudkem rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2021, č. j. OAM-976/ZA-ZA14-K11-PD2-2015, zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Uvedl, že žalovaný neopatřil dostatečné množství aktuálních informací o zemi původu žalobkyně. Závěry žalovaného neměly oporu

v nashromážděných podkladech, neboť nebylo zřejmé, z čeho dovodil, že se bezpečnostní situace v Iráku natolik zlepšila, že v případě žalobkyně již není důvodem pro udělení doplňkové ochrany.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobkyně

[3] Žalovaný (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel nesouhlasil s odůvodněním městského soudu, podle kterého neposoudil dostatečně bezpečnostní situaci v Iráku. Městský soud podle něj vycházel pouze z dílčí části jednoho podkladu a jeho závěry považoval proto za značně nadnesené až absurdní. Žalovaný se naopak nedomníval, že by v Iráku probíhal byť i méně závažný ozbrojený konflikt. Nadto nebylo zřejmé, že by v případě žalobkyně existovaly individuální okolnosti, které by odůvodňovaly udělení doplňkové ochrany s ohledem na ne zcela stabilní situaci v zemi jejího původu.

[4] Argumentaci soudu uvedením obdobných případů posuzovaných Nejvyšším správním soudem považoval za nesprávnou s ohledem na individuálnost každé projednávané věci. Poukázal na další judikaturu Nejvyššího správního soudu, která podle něj byla v projednávané věci přiléhavější. Stěžovatel dostál požadavkům plynoucím z judikatury Nejvyššího správního soudu, které se týkají aktuálnosti a úplnosti podkladů, a rovněž náležitě zjistil skutkový stav.

[5] Žalobkyně souhlasila s městským soudem v tom, že stěžovatel pochybil, pokud nepoužil dostatečně aktuální zdroje o zemi jejího původu. Stěžovatel v kasační stížnosti blíže neuvedl, v čem spatřuje nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, ale pouze konstatoval, že uvedl v napadeném rozhodnutí relevantní zdroje.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud se nejprve dle § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, odmítne ji jako nepřijatelnou. Nepřijatelnost kasační soud podrobně vyložil v usnesení z 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se může jednat v typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[7] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[8] V návaznosti na obsah kasační stížnosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že napadený rozsudek splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Městský soud v napadeném rozsudku vysvětlil, z jakých důvodů považoval ve spise založené podklady za nedostatečné

– z těchto podkladů vyplývají informace o opětovném nárůstu konfliktů v Iráku, ke kterým však stěžovatel žádné další informace nezískal, ani se s těmito informacemi náležitě nevypořádal. Dle městského soudu však bylo na stěžovateli, aby nashromážděnými podklady potvrdil či vyvrátil, zda na území Iráku probíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyni za vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu (viz bod 19. napadeného rozsudku). Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že nepřezkoumatelnost nelze vnímat jako nenaplnění subjektivní představy účastníka řízení o tom, jak má městský soud o podané žalobě rozhodnout. Jde o objektivní překážku, která zdejšímu soudu brání napadené soudní rozhodnutí přezkoumat. Takovou vadu Nejvyšší správní soud v rozsudku městského soudu neshledal.

[9] Pokud jde o námitku stěžovatele týkající se nashromážděných podkladů, k tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na svou judikaturu, podle které musí být tyto podklady dostatečně aktuální, důvěryhodné, objektivní a zejména přesné (adresné) ve vztahu k žadatelem uváděnému azylovému příběhu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS, či ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016 - 87). Nepostačuje proto, pokud správní orgán obstará obecné informace o zemi původu obsahující všeobecný popis stavu lidských práv či konstatující demokratické smýšlení vlády v žadatelově vlasti, aniž by zohlednil jím uváděné konkrétní skutečnosti – právě na skutečnosti uváděné žadatelem musí informace o zemi původu reagovat, aby tak tyto informace mohly hrozbu tvrzené újmy vyvrátit či potvrdit. Důkazní břemeno ohledně obstarání těchto podkladů stíhá žalovaného (stěžovatele).

[10] Judikatura správních soudů také zdůrazňuje, že aktuálnost obstaraných zpráv o zemi původu je nutno hodnotit ve vztahu ke změnám okolností v této zemi. Dojde-li totiž k určitým (pro posouzení daného azylového příběhu relevantním) změnám, je za nedostatečně aktuální nutno považovat i takovou zprávu, která sice byla vypracována s velmi malým časovým předstihem od doby rozhodování žalovaného správního orgánu, avšak nezohledňuje tuto pro danou věc zásadní změnu. Určující tak z povahy věci není a (nemůže být) okamžik, kdy byla zpráva vypracována. V konkrétním případě může být za aktuální považována zpráva stará i několik let (nedošlo-li ke zmiňovaným změnám okolností v dané zemi), v případě států, ve kterých dochází k překotným změnám situace, či států s nestabilní bezpečnostní situací je však nutno trvat na dodržování přísnějších požadavků ohledně aktuálnosti obstarávaných zpráv (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019 - 74, či rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č. j. 45 Az 21/2016 - 55, č. 3714/2018 Sb. NSS). Vyplývají-li pak z doložených zpráv indicie nasvědčující tomu, že bezpečnostní situace v zemi původu žadatele není dobrá, aniž by však tyto zprávy obsahovaly podrobnější informace o případných konfliktech v dané zemi, je povinností žalovaného (stěžovatele) tyto skutečnosti potvrdit, či vyvrátit dalšími, podrobnějšími (přesnějšími) zprávami, na základě kterých bude možné konkrétní azylový příběh žadatele kvalifikovaně posoudit.

[11] Městský soud v nyní projednávané věci shora citovanou judikaturu plně respektoval a uzavřel, že zprávy o zemi původu žalobkyně nasvědčují možným konfliktům. S tímto závěrem Nejvyšší správní soud souhlasí a dodává, že ve spise založené zprávy sice potvrzují oficiální porážku tzv. Islámského státu (dále jen „IS“) v Iráku v roce 2017, rozhodně však neobsahují informace o tom, že by v Iráku došlo „*k takovým zásadním a trvalým změnám*

situace, že udělení doplňkové ochrany již není zapotřebí“, jak uvedl stěžovatel v žalobou napadeném rozhodnutí.

[12] Naopak, téměř všechny stěžovatelem obstarané zprávy [jde o následující dokumenty: informace OAMP ze dne 18. 3. 2019 – situace etnických a náboženských menšin, bezpečnostní situace, návraty; informace OAMP ze dne 2. 6. 2020 – bezpečnostní a politická situace v zemi; informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 11. 3. 2020 a ze dne 21. 7. 2020; zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 11. 3. 2020 o dodržování lidských práv za rok 2019; zpráva Mezinárodní organizace pro migraci, 2018; zpráva Rakouského centra pro výzkum a dokumentaci o zemích původu a azylu (ACCORD), únor 2019; zprávy z dalších zpravodajských zdrojů, jakými jsou např. organizace Freedom House, Amnesty International, Human Rights Watch apod., z nichž stěžovatel v jiných případech vychází, nyní nevyužil] obsahují informace o tom, že i přes oficiální porážku IS je situace v Iráku značně nestabilní, bojovníci IS i nadále podnikají v zemi útoky proti vládním bezpečnostním složkám, provládním milicím či civilistům. V celém Iráku, vč. Bagdádu, působí mnoho samozvaných vojenských jednotek (milicí), které fakticky ovládají téměř celé území Iráku. Tyto milice jsou přitom velmi radikální, nachází se mezi nimi také žalobkyní zmiňovaná šíitská milice Asa'ib Ahl al-Haq, která je proíránsky orientovaná a je jednou z dominantních. Přestože nejde o subjekty řízené přímo státem, těší se významnému politickému postavení, státní orgány se proti šíitským milicím neodvažují zasáhnout, jak potvrzují sdělení Ministerstva zahraničních věcí ČR, založená ve spise. Citované zprávy potvrzují také to, že od druhé poloviny roku 2019 narůstá v Iráku počet protivládních protestů, přičemž Irák se „*stále častěji stává dějištěm konfrontací mezi Spojenými státy a Íránem. Napětí vyvrcholilo v lednu 2020, kdy při americkém raketovém útoku nedaleko Bagdádu zemřel vlivný íránský generál Kásem Solejmání*“; srov. informace OAMP ze dne 2. 6. 2020 – bezpečnostní a politická situace v zemi.

[13] Tyto skutečnosti nelze s ohledem na dramatický vývoj, kterým irácká společnost v posledních letech prochází, překlenout pouhým konstatováním, že bojovníci samozvaného Islámského státu byli oficiálně v roce 2017 poraženi. Tento závěr totiž nezohledňuje další vývoj situace v Iráku. Chtěl-li stěžovatel uzavřít, že v Iráku skutečně došlo k podstatným a trvalým změnám celkové bezpečnostní situace, musí mít tento závěr ve zprávách o zemi původu skutečnou oporu. Tak tomu však v nyní projednávaném případě nebylo, jak správně uzavřel městský soud.

[14] Žalobkyně v žádosti o prodloužení doplňkové ochrany poukazovala na to, že v jejím případě je hrozba vážné újmy vůči ní individualizovaná (pochází z Bagdádu, kde stále dochází dle založených zpráv k nejrůznějším konfliktům, přičemž obdržela výhrůžku od šíitské radikální milice Asa'ib Ahl al-Haq, v níž byla upozorněna, že má opustit oblast; žila sama s matkou a opakovaně jí také vyhrožovali ozbrojení lidé kvůli tomu, že nenosila hidžáb, nemohla proto chodit sama po ulici a musel ji vždy někdo doprovázet). Bylo proto na stěžovateli, aby obstaral takové podklady, které budou vyvracet či potvrzovat tvrzení žalobkyně o hrozbě vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu a čl. 15 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky

nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (tzv. kvalifikační směrnice).

[15] Pokud jde o stěžovatelem uváděné odkazy na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci jiných žadatelů o mezinárodní ochranu pocházejících z Iráku, k tomu Nejvyšší správní soud pouze pro úplnost dodává, že byť v řadě svých předchozích rozhodnutí poukázal na relativně zlepšující se situaci v souvislosti s porážkou IS, zdůrazňoval také to, že i nadále jsou poměry v Iráku složité a nestabilní, byť je nehodnotil jako tzv. totální konflikt. Nejnovější judikatura již odráží opětovné zhoršení bezpečnostní situace v Iráku a upozorňuje na potřebu vycházet z co možná nejaktuálnějších zdrojů. To platí tím spíše v případě tak neklidné země, jakou je právě Irák (v podrobnostech viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2021, č. j. 6 Azs 390/2020 – 25, ze dne 18. 3. 2021, č. j. 9 Azs 304/2020 – 30, ze dne 12. 5. 2021, č. j. 6 Azs 236/2019 – 73, ze dne 20. 9. 2021, č. j. 1 Azs 202/2021 – 33, ze dne 20. 9. 2021, č. j. 1 Azs 203/2021 – 41, či ze dne 9. 2. 2022, č. j. 5 Azs 66/2021 - 32).

[16] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení městského soudu. Ten se svým postupem neodchyluje od citované judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[18] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyni žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly a ani je nepožadovala. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. dubna 2022

JUDr. Radan Malík
předseda senátu